

IDR

Institutul Diplomatic Român

Buletin IDR

Nr. 1/2024

MIKTA
A partnership for progress

MIKTA O NOUĂ FORMULĂ DE COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

**AUTOR:
ȘINZIANA DUMITRESCU**

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Buletin IDR nr. 1/2024

MIKTA

O NOUĂ FORMULĂ DE COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Introducere

- MIKTA (*Mexic, Indonezia, South Korea, Türkiye, Australia*) este un parteneriat informal, înființat în 2013 în cadrul Adunării Generale ONU. Are ca obiectiv sprijinirea guvernării globale eficiente, a dezvoltării durabile, a democrației, dreptului internațional și a dezvoltării economice.
- Alcătuită din 5 state membre G20 cu PIB similar, MIKTA are rolul de punte de legătură între economiile avansate și cele emergente. De asemenea, MIKTA este considerat un catalizator în lansarea de inițiative inovatoare, dar și în implementarea unor reforme privind guvernarea globală.
- Grupul se întâlnește de 3 ori pe an la summit-ul G20, la Adunarea Generală ONU, dar și în statul care preia președinția rotativă a grupului informal.
- Statele membre MIKTA ocupă împreună locul 3 în topul celei mai dezvoltate economii din lume, toate fiind membre G20 și OMC. Patru dintre acestea fac parte din OCDE (Mexic, Coreea de Sud, Turcia și Australia), Indonezia fiind în proces de negociere de aderare. Patru dintre ele fac parte din FEALAC (Forumul pentru Cooperare Asia de Est-America Latină) și APEC (Cooperarea Economică Asia-Pacific), respectiv Mexic, Indonezia, Coreea de Sud și Australia.
- Statele membre MIKTA reprezintă actori economici importanți, care colaborează pentru a depăși probleme de natură economică, dar și de securitate, apărute odată cu războiul Rusiei împotriva Ucrainei.
- Pentru Coreea de Sud, acest grup prezintă o oportunitate de a-și extinde diplomația dincolo de imperatiile de securitate, care implică amenințarea nucleară din partea Coreei de Nord. Pe lângă organizațiile menționate mai sus, Coreea de Sud deține o influență considerabilă în ASEAN + 3, EAS (*East Asian Summit*) și NAPCI (*Northeast Asia Peace and Cooperation Initiative*).
- În ceea ce privește Turcia, rolul său în MIKTA indică un angajament mai serios față de guvernanta globală. Calitatea sa de membru NATO reprezintă un avantaj în acest sens.
- Indonezia se consideră un pol de producție și resurse naturale, având un rol major în organizația ASEAN. Pentru Indonezia, MIKTA reprezintă un instrument diplomatic care să valorifice poziția sa globală dincolo de ASEAN.
- Australia folosește MIKTA drept spațiu pentru a-și exercita diplomația inovativă, dar și de a aborda relațiile cu Indonezia într-un context mai larg, dincolo de relațiile bilaterale foarte strânse.

- Mexic încearcă să-și reducă dependența economică de SUA, iar cooperarea cu statele membre ar putea oferi noi soluții în acest sens. Mexic a înregistrat un record privind exporturile de mașini, detronând China ca cel mai mare exportator de bunuri către piața SUA. În ultimii ani, economia Mexicului s-a diversificat rapid. Deși este al 11-lea cel mai mare exportator de petrol, producția de bunuri și servicii a crescut semnificativ, contribuind cu aproximativ 80% la economia mexicană.
- Solidaritatea ocupă un loc important în rândul statelor MIKTA, fiind menționat (în cadrul conferinței organizate la București – detalii mai jos) ajutorul oferit Mexicului de Turcia și Coreea de Sud în perioada pandemiei.

Ce rol are MIKTA în guvernarea globală?

- În contextul rivalității geopolitice dintre China și SUA, puterile mijlocii doresc să-și intensifice relațiile diplomatice cu scopul de a-și extinde influența la nivel global. Statele membre nu au încadrat MIKTA ca pe un mecanism de soluționare pentru a răspunde unei provocări specifice, fiind mai degrabă conceput ca o platformă pentru abordarea unor provocări diverse.
- Pe lângă absența unui scop funcțional și explicit, dar și a unei structuri instituționale formale, MIKTA se confruntă cu o competiție acerbă din partea celorlalte mecanisme de cooperare, cea mai proeminentă fiind BRICS, în ceea ce privește vizibilitatea la nivel politic, dar și finanțarea.
- Spre deosebire de MIKTA, BRICS a avut parte de o evoluție considerabilă. Din 2009 până în prezent au fost organizate 15 summit-uri și au fost implementate două proiecte importante: Noua Bancă de Dezvoltare și Aranjamentul Rezervelor Contingente. Principala problemă a grupului MIKTA este slaba instituționalizare, ceea ce o face mai susceptibilă la schimbările politice actuale.
- BRICS are un număr mai mare de state influente (Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud, Egipt, Etiopia, Iran și Emiratele Arabe Unite), alcătuind aproximativ 36% din PIB-ul global, în comparație cu 8% cât reprezintă statele membre MIKTA. De asemenea, BRICS a produs legături intra-instituționale și economice mai puternice, precum și o mai mare congruență a normelor și valorilor comune ale statelor membre.
- Un alt dezavantaj pentru MIKTA este reprezentat de lipsa unei strategii și coordonări eficiente între statele membre. Acțiunea coordonată necesită investiții, crearea unei infrastructuri diplomatice esențiale și adoptarea unei strategii pentru atingerea obiectivelor specifice. Totuși, acest parteneriat a puterilor mijlocii prezintă și un avantaj major – are o compoziție mai omogenă decât BRICS și, prin urmare, este imposibil ca un singur stat membru să domine MIKTA.
- În plus, luate separat, fiecare stat contribuie cu o anumită expertiză ce poate aduce un beneficiu în consolidarea rolului MIKTA la nivel global. De exemplu, Mexic a dezvoltat un set de politici distincte care vizează controlul migrației, în timp ce Turcia s-a axat pe politicile pentru solicitanții de azil. Totodată, Indonezia contribuie prin rolul său major în ASEAN și implicit prin implicarea activă în soluționarea principalelor provocări din regiunea sa. Australia deține o experiență în echilibrarea relațiilor SUA-China, fiind un factor de stabilitate în regiune.
- Cu toate că BRICS și MIKTA se diferențiază în ceea ce privește structura, prioritățile și profilul membrilor, împărtășesc însă același scepticism față de Occident, criticând ordinea globală actuală.

Primul seminar MIKTA la București

Academia de Studii Economice, Aula Magna, 29 februarie 2024

- Seminarul a fost organizat de Academia de Studii Economice (ASE) în parteneriat cu ambasadele statelor membre MIKTA (Mexic, Indonezia, Coreea de Sud, Turcia).
- Seminarul a fost organizat cu prilejul preluării președinției MIKTA de către Mexic.
- Seminarul a fost deschis prin discursuri introductive de Constantin Marius Profiroiu, vice-rectorul ASE, și Traian Hristea, secretar de stat pentru afaceri globale și strategii diplomatice în MAE.
- Au participat în calitate de vorbitori: S dl. Kap-soo Rim - Ambasadorul Republicii Coreea, E.S. dl. Meidyatama Suryodiningrat – Ambasadorul Republicii Indonezia, E.S. dna. Amparo Eréndira Anguiano Rodriguez – Ambasadoarea Statelor Unite Mexicane, E. S. dl. Özgür Kivanç Altan – Ambasadorul Republicii Turcia, prof. dr. Clara Volintiru – director Black Sea Trust, și prof. dr. Roxana Voicu-Dorobanțu (ASE).
- Au participat în audiență o serie de ambasadori acreditați la București, precum și studenți, profesori, reprezentanți ai *think-tankuri*-lor românești interesate.
- Prima parte a seminarului a constat într-o prezentare generală a formatului MIKTA, fiecare ambasador prezentând și rolul specific al statelor membre în această platformă. A doua parte s-a concentrat pe potențialul de cooperare dintre România și MIKTA, dar și pe ce poate învăța România de la acest parteneriat.

Concluzii - În ce fel este relevantă MIKTA pentru România?

- Având în vedere valul de aderare la BRICS din 2024 (cu Egipt, Etiopia, Iran și Emiratele Arabe Unite ca noi membri), MIKTA trebuie să aibă în vedere extinderea formatului pentru a-și consolida poziția ca actor global. Acest lucru ar putea preveni și aderarea Mexicului, Indoneziei sau Turciei la BRICS, țări considerate potențiale candidate.
- Posibila aderare a României la MIKTA ar aduce beneficii pentru ambele părți. Ar presupune, în primul rând, o cooperare în ceea ce privește stabilitatea regională. În cadrul MIKTA, cooperarea României în domenii de securitate și apărare cu statele MIKTA, în special cu Turcia, ar căpăta amploare. Cooperarea regională dintre România și Turcia sau România și Republica Moldova este esențială în vederea implementării strategiei Mării Negre. În plus, este importantă afirmarea României ca putere multi-regională în contextul tensiunilor actuale (Clara Volintiru).
- În al doilea rând, având în vedere rolul MIKTA de facilitator sau de punte, parteneriatul ar putea juca un rol important în vederea unei coordonări mai bune și eficiente a statelor mijlocii din regiune împotriva agresiunii ruse.
- MIKTA ar putea fi pentru România o platformă pentru schimburi culturale, bazată pe rețele și tehnologii de încredere. Pot fi identificate 5 elemente comune între România și țările MIKTA, potrivit Roxanei Voicu-Dorobanțu.

1. Pozițiile geografice strategice
 2. Moștenirea culturală bogată, care îmbrățișează modernitatea și tradiția
 3. Oportunități comerciale și de investiții
 4. Educație și știință
 5. Responsabilitate față de mediu
- Potențialul economic ar putea propulsa România într-un lider regional privind oportunitățile comerciale și de investiții. România trebuie să utilizeze mai bine potențialul de stat membru al UE pentru a deveni o piață mai atractivă pentru investitorii străini (E.S Amb. Rim Kap-Soo).
 - Referitor la dezvoltarea durabilă, România poate urma practicile adoptate de țările MIKTA în acest sens. Indonezia reprezintă un model prin felul în care încearcă să echilibreze creșterea economică cu conservarea mediului înconjurător, iar Coreea de Sud este un lider global în materie de inovare.
 - Tranziția României la statutul de putere mijlocie în domeniul inovării în regiunea Mării Negre ar trebui să fie o chestiune prioritară pe agenda de politică externă.
 - Această tranziție se poate realiza dacă România atinge următoarele puncte cheie:
 1. Un ecosistem de inovare națională
 2. Valorificarea transformării digitale și tehnologice
 3. Educație și dezvoltarea competențelor în domeniul STEM și al antreprenoriatului
 4. Politici favorabile pentru inovare și creșterea afacerilor
 5. Inovare durabilă și favorabilă incluziunii